

256. ülésnap (1992.12.14)

DR. PAP JÁNOS (FIDESZ):

Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Ahogy így körülnézek, nem látom az előterjesztőt. Kérdezem: világkiállítási törvény van még? Világkiállítás van még? Mert akkor gondolom, hogy esetleg jó volna, ha itt lenne. (Dr. Grezsa Ferenc: A Rádióknak nyilatkozik.) Ja, a Rádióknak nyilatkozik. Jó.

Tisztelt Képviselőtársaim! A 7308-as számú törvényjavaslatához módosító javaslatot nyújtottam be, és arra kérem képviselőtársaimat, hogy azt támogassák. Tulajdonképpen miről szól a módosító javaslatom? Mint tudjuk, az 1996-os szak-világkiállítás céljai közé tartozik többek között - és itt a felsorolásból szeretnék kiemelni - a feltámadó környezet bemutatása, a természet és az ember harmonikus, környezetbarát kapcsolatának bemutatása. Nos, ez a cél ebben a törvényjavaslatban, azt gondolom, nem fogalmazódott meg, sőt, meg kell állapítanom, hogy sajnálatos módon kimaradt belőle. Azt már a törvény vitájában is kifejeztük, mi nem a világkiállítás után kívánjuk ezen célokat elérni, hanem azt megelőzően, amihez viszont szükségesek az anyagi lehetőségek is, és ha ez az alapba nem kerül bele - nevezetesen a környezetvédelmi célú beruházások -, akkor azt gondolom, a világkiállítás után feltámaszthatjuk a környezetet, ha módunk lesz rá.

Az előterjesztők akkor, ha még jól emlékszünk, azzal érveltek, hogy ezen célok időben és a világkiállítás szervezésének folyamatában meg fognak valósulni. Ezt én akkor is és ma is kérdésesnek tartom. Ehhez többek között igen fontos törvények hiányoznak. Ilyen például a hatásvizsgálati törvény. Természetesen e nélkül is lehet csinálni hatásvizsgálatot, csak kérdés, hogy mihez képest és milyen elvek alapján csináljuk a hatásvizsgálatot; és törvény hiányában nagyon sokféle hatásvizsgálatot lehet csinálni. Azt gondolom, azt is megállapíthatjuk, és ahogy az idő múlik, egyre inkább, hogy az előkészítésre sincs elegendő idő.

Azt is mindannyian tudjuk, és el is fogadjuk, miszerint az előkészítésnek fontos környezeti vonzatai vannak, mint ahogy az előbb a hatásvizsgálatnál is említettem ezt. Ugyanis a hatásokat rosszul vagy sehogy sem mérjük fel, a környezet terhe is tovább nő, és később többszörös árat kell fizetni a korrigálásért, a helyreállításért. Én azt gondolom, hogy magának a szakkiállításnak is lényeges környezeti hatásai vannak. Ugyanis a terhelés rövid időn belül lényegesen megnő valamennyi környezeti elem esetében. Az erre vonatkozó környezeti beruházások csak a kiállításra vonatkoznak, hiszen a fokozott terhelés a kiállítás után - reményeink szerint - megszűnik, tehát a beruházás egyszeri. Ha viszont ezzel a terheléssel az utóhasznosítás miatt is számolnunk kell, akkor még inkább lényeges a hatásvizsgálat és a környezethasználat optimalizálása. (19.20)

S már csak zárójelben szeretném megjegyezni, hogy az utóhasznosítás már kikerült a programból, tehát van előhasznosítás, van hasznosítás, és az utóhasznosítás az ismert körülmények miatt, a terület miatt, tehát ami később oktatási célokra kerül majd fölhasználásra, nincs utóhasznosítás; tehát így a környezet terhe és a környezetvédelmi jellegű beruházások ténylegesen egyszeri beruházások kellene, hogy legyenek, egyszeri nagy terhelést jelentenek. Én azt gondolom, hogy a világkiállítás után, bármilyen jó is a hatástanulmányunk, különösen, mint említettem, annak hiányában vagy nem megfelelő elkészítéskor jelentkezni fognak a nem kívánt környezeti károk, amelyeknek helyreállítása szintén a világkiállítás költségét terheli. Sajnos, meg kell állapítani, hogy az előkészítetlenség miatt ez is jelentős költségeket fog jelenteni. Mindezeket előre bocsátva elgondolkoztató, hogy a világkiállítási alap felhasználási céljai között a környezetvédelmi cél nem szerepel.

Az infrastruktúra-fejlesztés nem képzelhető el környezeti hatástanulmányok és környezeti beruházások nélkül. Tehát a módosításban tételesen meg kell, hogy jelenjen a környezetvédelem is. Az alapról környezetvédelmi célokra a következő módon lehet felhasználni: elsősorban az előkészületi időszakban,

vagyis most, jelen esetben, amikor is a lehetséges környezeti károk feltérképezése, azok megelőzése vagy mérséklése és ezekre irányuló tevékenységek, tervek finanszírozására lehet fordítani. Másodszor: a világhiállítás alatt jelentkező többlet-környezetterhelés kezelése, pótkerületek, környezeti állapot fokozott mérése és korrigálása szintén ebből az alapról válna lehetségessé. Végül a kiállítás után a várhatóan tönkrement és leromlott területek rehabilitációja, a várt és az előre ki nem számítható környezetszennyezések megszüntetése is az alapról történne.

Tisztelt Képviselőtársaim! Ahhoz, hogy a környezet feltámadjon, az ember és a környezet harmonikus kapcsolatba kerüljön, ma már komoly erőfeszítésre van szükség úgy anyagi, mint törvényi szinten. Ezért arra kérem önöket, szíveskedjenek támogatni módosító javaslatomat, mely a törvényben kívánja szabályozni a környezetvédelmi célok megvalósulását, és így biztosít keretet az alapról ezen célok finanszírozására. Köszönöm figyelmüket. (Taps.)

ELNÖK:

Köszönöm. Megadom a szót Pál László képviselő úrnak, Magyar Szocialista Párt.

PÁL LÁSZLÓ (MSZP):

Köszönöm szépen, Elnök Úr. Nem tudom, hogy Pap János képviselő úr előbbi megjegyzése, miszerint az előterjesztő nincs jelen a teremben, aktuális-e még.

Lehet, hogy valahol elbújt, de én még nem látom. Vagy nagyon hosszú lehet a rádióinterjú. Hogy helyese-e a vitát a távollétében folytatni, ez számomra egy nagyon nagy kérdés. Nem tudom, mit tegyek, elnök úr.

ELNÖK:

Nem kötelező az előterjesztőnek az ülésteremben lennie. Illenék, hogy itt legyen, de nem feltétlenül kötelező.

PÁL LÁSZLÓ (MSZP):

Mindenesetre köszönöm szépen a jelen lévő képviselő hölgyeknek és képviselő uraknak, akik jelen vannak még a vita ezen szakaszában is, bár lehet, hogy egyes képviselőtársaim a következő napirendeket várják, és azért vannak jelen. Az expoalapról szóló általános vita keretében elmondtam, hogy a Kormány egy koncepcióváltást hajtott végre a tavaly decemberben elfogadott törvényhez képest. Ez érzékelhető, kiderül az előttünk lévő alapról szóló törvényből is. Akkor megpróbáltam bizonyítani, hogy a koncepcióváltás érzékelhető.

Úgy tûnik, hogy nem sikerült teljes bizonyossággal meggyőzőnöm a kormánypárti képviselő urak egy részét, hiszen többek között Szabó Tamás miniszter úr reagált az általam elmondottakra, és szeretett volna utalni arra, hogy az előttünk fekvő törvényjavaslat kizárólag technikai jellegű, arról szól mindössze, hogy a pénzek egy alapba kerüljenek bele, és az alapot a főbiztos asszony kezelésére bízva hajtsuk végre a világhiállítással kapcsolatos felkészülési teendőket. Sajnos - akkor nem kívántam reagálni, hiszen éjfélkor tárgyaltunk, és közvetlenül a költségvetési főösszegek szavazása előtt álltunk, tehát elhúzta volna ezt a szavazást az akkori reakció - most ő sincs jelen, úgyhogy neki sem tudok reagálni, legalábbis közvetlenül.

Szeretném elmondani, hogy nemcsak az alapról szóló törvény, hanem a költségvetési törvény tervezete is a kezünkben van. A költségvetési törvény tervezetében a világkiállítási alap címén szerepel egy 28 milliárd forintról szóló összeg, szemben azzal a 17 milliárddal, amelyet tavaly decemberben elfogadott a Parlament, és előttünk van egy olyan módosító indítvány is, amelyet egy képviselő úr adott be az MDF részéről, amely egy körülbelül 23 milliárd forintos kötvénykibocsátást céloz meg a világkiállítás számára, a világkiállítási alap keretébe. Tehát összesen több mint 50 milliárd forintnál tartunk költségvetési, illetve a költségvetés által garantált forrásokból. Módosította a koncepciót a Kormány a tekintetben is, amit az előttünk fekvő törvényjavaslat 1.§-ának a (2) bekezdése tartalmaz, amelyik a világkiállítási célokat, illetve az alap céljait fogalmazza meg. Ebben a technikainak nevezett, de mégsem technikai törvénytervezetben szerepel az, hogy a világkiállítás utóhasznosítása - szemben minden korábbi véleménnyel - a felsőoktatási célú fejlesztésekben nyilvánul meg, magyarul az egyetemek számára egy beruházás készül, aminek az előhasznosítása lenne a világkiállítás.

Én javasoltam módosító indítványaimban többek között azt, hogy ezt az utóhasznosítást mi így, ebben a formában ne emeljük törvényre, maradjunk az eredeti, tavalyi törvény változatánál, és abban az esetben, ha egyetemi fejlesztések végrehajtására tenne javaslatot a Kormány, akkor ezt ilyen címen, ilyen néven tárgyaljuk meg, és én feltételezem, hogy a képviselőtársaim ehhez megfelelő feltételek megléte esetén adják a nevüket. Javasoltam továbbá az alap kezelésének a technikájára tett javaslatot megváltoztatni. Az a helyzet, hogy az előttünk fekvő törvényjavaslat szerint a világkiállítás főbiztosa egyedül rendelkezne az alappal, meghallgatva a Világkiállítási Tanács tagjainak a véleményét.

Ennek a konstrukciónak a legfőbb problémája az, hogy a főbiztos asszony alapvetően a világkiállítás kijelölt területével kapcsolatban rendelkezik felelősséggel és jogokkal. Az ő hatáskörébe tartozik elsősorban a 36 kijelölt hektár beépítése és az azt közvetlenül körülvevő 80 hektáros területen folyó, kapcsolódó fejlesztések intézése. De nem tartozik a hatáskörébe mindaz, ami a fővárosban fog történni, vagy kellene, hogy történjen, és nem tartozik a hatáskörébe semmi, ami az ország egészében, az infrastruktúra fejlesztésében végbe kell, hogy menjen. Az alap nem azt szolgálja az itt leírtak szerint sem, hogy a 36 hektáron belül menjen végbe a fejlesztés. Az alapnak ennél sokkal szélesebb a rendeltetése.

Ennek megfelelően egy inkompatibilitás van a főbiztos és a világkiállítás előkészítésének a teendői között. Ennek az inkompatibilitásnak a megszüntetésére más képviselőtársaimmal együttesen tettünk olyan javaslatot, hogy kerüljön az alap kezelése miniszteri hatáskörbe, bár hozzáteszem, a gazdasági bizottság ülésén el is mondtam, hogy ez sem látszik optimálisnak. A legjobb változat feltételezhetően az lenne, ha egy triumvirátusra bízánk a pénzek kezelését, amelyben helyet kap a főbiztos, helyet kap a fővárosi önkormányzat elnöke, mármint a főpolgármester, és helyet kap az illetékes tárca. Hármuk közös kezelésében elképzelhető az, hogy a 36 hektáron belül, a főváros szintjén és az országban szükséges fejlesztések egyaránt megfelelő súllyal jelentkezzenek az alap felhasználása során. Szeretném további megjegyzéseimet is ismertetni, ezek egy részét az egyik bizottságban támogatták, a másikban nem.

Érdekes módon a világkiállítási **főbiztos asszony is az egyik bizottságban támogatta, a másikban nem.** Jó lenne tudni, hogy melyik a hivatalosabb véleménye. Javaslatom arra vonatkozott, hogy a 2.§ c) pontjából hagyjuk el azt a részt, amelyik a költségvetési rend szerint gazdálkodóktól források átadását engedélyezi a világkiállítási alapnak. Egyetlenegy ilyen költségvetési szervezet tudok elképzelni, ez a programiroda, amelyiktől átadásra kerülhetnek pénzek parlamenti jóváhagyás nélkül. Ha pedig parlamenti jóváhagyással történne átadás, ez benne van egyéb bekezdéseiben is ennek a paragrafusnak.

Tehát ennek beírása fölösleges. Amennyiben ezt a szöveget hagynánk meg, amely a törvénytervezetben szerepel, ennek olyan következményei lehetnek, hogy fölhatalmazást éreznek különböző kormányzati hivatalok arra, hogy a Parlament nélkül a különböző szerveknél felgyülemlett költségvetési pénzeket áttolják a világkiállítás céljaira. Én ez ellen enyhén szólva fel vagyok háborodva, inkább javasolnám azt, hogy a főbiztos asszonynak azt a véleményét támogassa a tisztelt Ház, amikor ő sem értett egyet ezzel. (19.30) Következő megjegyzésem a törvénytervezet 2.§-ának f) és 3.§-ának f) pontjaira vonatkozik.

Ebben a két pontban szerepel az, hogy az alap forrásai között megjelenhet hitelfelvétel az egyik oldalon, a kiadásai között pedig a hitelek visszafizetése a másik oldalon. Véleményem szerint helytelen egy olyan gyakorlat bevezetése, hogy alapok hitelfeltevőként és hitel-visszafizetőként jelentkezzenek. Jobb lenne ennél az, ha az eredeti törvényben is szereplő, és különböző megállapodások alapján létrehozás alatt álló gazdálkodó szervezet, tehát a megfelelő társaság venné fel a hiteleket, legfeljebb az alap garanciális vállalásai mellett.

Az alap nem egy olyan szervezet, amelyik a hitelfelvételre véleményem szerint alkalmas lenne. A következő módosító indítványt a világkiállítási alapból megfinanszírozandó fejlesztéseknek a felsorolása érdekében nyújtottam be. Azt javasoltam ugyanis, hogy célszerűnek látnám, ha legalább tájékoztató formában csatolnánk a törvényhez azoknak a fejlesztéseknek nagyvonalú jegyzékét, amelyben megállapodás van a Világkiállítási Tanács szintjén a főbiztos, a Kormány és a főváros között. Azért is tartom célszerűnek a fejlesztések jegyzékének csatolását, mert ennek hiányában - és ennek már tanúi lehettünk ebben az évben is, például a lágymányosi híd esetén - ha nincs csatolva a fejlesztési jegyzék, mindenkor mód van arra, hogy úgy tegyünk, mintha nem lenne része a korábbi megállapodásoknak, és például más költségvetési forrásokat igényeljük a fejlesztések végrehajtására. Ennek az eredménye csak az lehet, hogy az előbb említett 50 milliárd forintnál még nagyobb költségvetési források igénybevételére kerülhetne sor.

Azt hiszem, a Parlament elsődleges érdeke az, hogy a költségvetéssel való gazdálkodást e tekintetben is nagyon komolyan figyelemmel kísérje és a nem feltétlenül rosszindulatú kijátszási lehetőségeket próbálja meg megakadályozni. Utolsó javaslatom - ezt úgy tudom, mindkét bizottságban támogatták a bizottsági tagok is és a főbiztos asszony is - arra vonatkozik, hogy ez az alap, szemben az összes további előterjesztett alapokkal, egy véges időtartamra jöjjön létre. Feltételezem, hogy a világkiállítást követő viszonylag belátható időn belül az alappal való végső elszámolásra sor kerülhet. **Javaslom, a tisztelt plénum a szavazások során is támogassa azt a javaslatot, hogy 1997 végéig kerüljön sor erre a végelszámolásra, oly módon, hogy csatolják hozzá az Állami Számvevőszék vonatkozó vizsgálati jelentéseit is.** Ezeket a javaslatokat ismertettem. Van még egynéhány, amelyeket nem tartottam most célszerűnek részleteiben elmondani. Kérem, hogy a végső szavazás során ezeket vegyék figyelembe. Köszönöm szépen. (Szórványos taps.)

ELNÖK:

Köszönöm. Megadom a szót dr. Török Ferenc képviselő úrnak, Szabad Demokraták Szövetsége.

DR. TÖRÖK FERENC (SZDSZ):

Köszönöm a szót, Elnök Úr! Tisztelt Ház! 8401-es szám alatt nyújtottam be módosító indítványt, amelynek lényege, hogy bővüljenek az alapból teljesíthető kiadások. A törvényjavaslat 2.§-a szabályozza azt a kört, amellyel az alapba be lehet fizetni, illetve megteremti az alap pénzügyi fedezetét. A törvényjavaslat 3.§ a)-f) pontjai pedig szabályozzák azoknak a teljesíthető kiadásoknak a körét, amelyek az alap felhasználásából eszközölhetők. Nem kívánok mindegyikkel részletesen foglalkozni, hanem kizárólag a 3.§ e) pontjával.

A törvényjavaslat szerint az Alapról finanszírozódnak a világkiállítási területen végzett infrastrukturális beruházások, ide értve a művelődési és egészségügyi beruházásokat is, valamint a világkiállítás megvalósításához szükséges, a világkiállítási területen átmenő és ahhoz kapcsolódó fővárosi infrastruktúra fejlesztési költségeit. Ezek teljesíthető kiadások. Teljesen egyértelmű a törvényjavaslatból, hogy csak a kerítésen belüli kiadások teljesíthetők. Nem akarok magyarkodni, de a magyar nyelv szerint, ha a 3.§ e) pontját figyelmesen elolvassuk, ez azt jelenti, hogy a világkiállítás területén átmenő infrastrukturális és ehhez az átmenő infrastruktúrához kapcsolódó fejlesztés költségei teljesíthetők. Úgy

gondolom, hogy egy sikeres világkiállítás megrendezéséhez ez semmiképpen nem elegendő. Ha semmi másra nem gondolunk, csak arra a 17 milliárd forintra, amit már korábban a Parlament a világkiállítási törvény kapcsán elfogadott, nem lesznek teljesíthetők olyan beruházások és olyan költségek, mint az 5-ös út bevezetése, egy rakparti út, árvízvédelem, vízrendezés, egy rothasztó, egy víztisztító létesítése vagy egy kulturális fejlesztés. Ezeknek a költségeknek a leszűkítése - hogy kizárólag csak a kerítésen belüli infrastruktúra fejleszhető - mindenképpen hátráltatja a világkiállítás sikerét. Nem szeretném azt, hogy a Parlamentben, amikor a világkiállítással összefüggő költségek, kiadások kifizetésre kerülnek, itt kelljen interpellálni - még nem tudom egész pontosan, hogy kinek, erre majd még visszatérek pár mondattal -, hogy olyan költségekre használták fel a világkiállítási alapot, amikre a törvényjavaslat 3. §-a nem ad lehetőséget.

Nem is értem egyébként a Kormány tiltakozását a módosító javaslatommal összefüggésben, hiszen a bizottsági tárgyalásokon világossá vált, hogy nem támogatja a Kormány ezt a módosító indítványt. A törvényjavaslat 1. § (3) bekezdése úgy szól, hogy az alappal a világkiállítás főbiztosa rendelkezik. Nem hiszem, hogy ne lenne elég garancia arra, hogy a világkiállítás főbiztosa ne tudna megfelelően gazdálkodni ezzel az alappal és ezekkel a kifizetésekkel, illetve nem érzem azt, hogy az alapból teljesíthető kiadások körének bővítése milyen veszélyt jelent. Itt szeretném megemlíteni, hogy úgy gondolom, a Kormány nagyon nagy bizalommal van a világkiállítás főbiztosa iránt, hiszen arra is képes, hogy az államháztartási törvény 54. §-át is módosítani kívánja a világkiállítási törvénnyel összefüggésben.

Emlékeztetni szeretném képviselőtársaimat, hogy az államháztartási törvény 54. §-a úgy rendelkezik, hogy a különböző alapokkal az illetékes miniszter rendelkezik. Úgy gondolom, ez sem indokolja azt, hogy a minisztertől elvonják ezeket a jogköröket. Arról nem is beszélve, hogy egy ilyen nagyon fontos kérdésben, mint a világkiállítás, ne lehessen senkit megszólítani a Parlamentben, ha valami a világkiállítással összefüggésben nem úgy működik, nem úgy folyik, mint ahogy ezt mi mindnyájan elképzeljük és szeretnénk ezt támogatni. Nem hiszem, hogy a világkiállítás főbiztosához itt majd interpellálni lehetne, hanem majd valamelyik minisztert a Kormány kijelöli, és áttételesen lehet csak kérdéseket intézni a világkiállítás főbiztosához. De visszatérve, ha a Kormány ilyen nagy bizalommal rendelkezik a főbiztossal szemben, akkor nem hiszem azt, hogy ne lehetne ezeknek a teljesíthető kiadásoknak a körét bővíteni.

Hangsúlyozni szeretném, a szabaddemokraták szeretnék, ha jó világkiállítás kerülne megrendezésre. Ehhez pedig elengedhetetlenül szükséges az, hogy azok a kiadások, amelyek egy jó világkiállításhoz szükségesek, ebből az alapból biztosítva legyenek. Tulajdonképpen ilyen a módosító indítványom másik része is, amely arra irányul, hogy lehessen kifizetéseket eszközölni a város idegenforgalmára, a város arculatának és működőképességének javítása érdekében is. Kérem a képviselőtársaimat, hogy támogassák a módosító indítványainkat. Köszönöm szépen. (Szórványos taps.)

ELNÖK:

Köszönöm. Megadom a szót Kósa Lajos képviselő úrnak, Fiatal Demokraták Szövetsége. (19.40)

KÓSA LAJOS (FIDESZ):

Elnök Úr! Tisztelt Ház! A világkiállítási alapról szóló törvényjavaslat részletes vitájánál elsősorban az általam benyújtott módosító indítványokra szeretnék kitérni, illetőleg ezek indoklását szeretném megadni. Ahhoz azonban, hogy pontosan világos legyen az a szándék, amely engem vezetett egyes módosító indítványok megírásakor és benyújtásakor, ehhez ki kell térnem néhány olyan kérdésre, ami általánosabb

összefüggésekben vizsgálja a világkiállítás kérdését. Az első, amit szeretnék még előzetesen megjegyezni, az az, hogy módosító indítványaim alapvetően kétfajta területet érintenek, vagy kétfajta indíttatásból születtek.

Az egyik ez az általánosabb kontextus, a másik pedig a jelen érvényben lévő és a Parlament által elfogadott államháztartási törvénynek a szigorú átvezetése a törvényjavaslatba. Tehát először az általánosabb összefüggések keretében: a világkiállításról szóló törvényjavaslat parlamenti vitájánál - amire képviselőtársaim nyilván jól emlékeznek - számos ígéret elhangzott nemcsak a kormánypárti képviselőtársaim részéről, hanem egyenesen az előterjesztő szájából, amelyeket körülbelül úgy lehetne visszaidézni - hangsúlyozom: nem szó szerint idézek -, hogy a kormányzat 1990. évi áron 17 milliárd forint kötelezettségvállalásra lát lehetőséget az expo finanszírozása tekintetében.

Hogyha a képviselőtársaim a rendelkezésre álló információk alapján megnézik azt, hogy a világkiállítás finanszírozásában a kormányzat, illetőleg a költségvetés milyen kötelezettségeket vállalt már eddig a 17 milliárd forinton kívül, akkor nagyon könnyen ki lehet azt számolni, hogy bizony a költségvetés közvetve vagy közvetlenül sokkal több kötelezettségvállalást valósít meg a nekünk ígért 1990. évi áron számolt 17 milliárd forintnál. Az a finanszírozási elképzelés, amit a Világkiállítási Tanács elé terjesztett a Programiroda, az olyan tételeket tartalmaz, mint például szerencsejáték 2 milliárd forint értékben, ami közvetve érinti mindenképpen a költségvetési pozíciót; a privatizációs bevételek 4 milliárd forintja szintén szerepel a bevételi elképzelésekben, ami szintén érinti - értelemszerűen - a költségvetés pozícióját, tágabb értelemben az államháztartás egyenlegét mindenképpen.

Ilyen az ingatlanértékesítés eredménye, ami utal egy olyan problémára, hogy nyilvánvaló, a privatizációs bevétel az nem a világkiállításhoz közvetlenül kapcsolódó ingatlanok vagy privatizációra kerülő vagyontárgyak eladásából származik, hiszen akkor az ingatlanértékesítés eredményét más rovatban kellene nyilvántartani - ez 5,5 milliárd forint egyébként.

Minden adat, amit mondok 1990. évi áron értendő. Illetőleg van egy egyetemi célú, központi költségvetést terhelő innovációs felsőoktatási kötvény, ez 13,5 milliárd forint, ami szintén kormányzati kötelezettségvállalást jelent. Aki ebben a vonatkozásban bizonytalan lenne, az kérem, hogy idézze maga elé az előterjesztő, dr. Kádár Béla a világkiállítási törvényhez kapcsolódó vitában, a zárszóban kifejtett véleményét, mi szerint értelemszerűen minden kötvénykibocsátás, amivel a világkiállítást finanszírozzuk, az végső soron kormányzati kötelezettségvállalást jelent. Most, miután azt gondolom, hogy ezekből az általam elmondott tényekből látszik, hogy az az ígéret egyáltalán nem valósul meg, miszerint a kormányzat csak a Parlament által megszavazott 17 milliárd forint erejéig vállalna kötelezettségeket az expo megrendezésekor, szeretnék visszatérni a törvényjavaslat 6. §-ára, illetőleg az általam beadott módosító indítványra. Nevezetesen a 6. § egy kicsit kakukktójásszerű az egész javaslatban egyébként, mert mondjuk a 6. § az alpból teljesíthető kiadások fejezetében található, de igazából nem az alpból teljesíthető kiadásokra vonatkozik, hanem egy olyan javaslatot fogalmaz meg, miszerint az államháztartás alrendszeréhez kapcsolódó vagyon értékesítésére vagy bérbeadására ki lehet különböző eljárásokkal pályázatot írni, de adott esetben a főbiztos zárt pályázat kiírását vagy ajánlat kérését is megvalósíthatja. Természetesen ehhez egy indoklási kötelezettség párosul, de ez nem jelent semmilyen mértékben garanciát semmire, ez egy egyszerű beszámolási kötelezettség. Javasoltam, hogy a 6. §-t a Parlament hagyja ki a törvényjavaslatból.

Szándékom kettős. Egyrészt az általam ismertetett finanszírozási elképzeléseken túl ez a 6. § egy olyan lehetőséget teremt, ami egyébként most is megvan, mert teljesen világos, hogy az államháztartás alrendszeréhez kapcsolódó vagyon értékesítésének erre vonatkozóan megvannak az ilyen vagy olyan szabályai. Tudjuk, hogy ezekkel a szabályokkal és magukkal az ügyekkel sok esetben probléma van, de nem látom egyelőre indokoltnak azt, hogy a világkiállításhoz kapcsolódóan itt valósítsunk meg egy egyébként a fennálló és érvényes szabályoktól és eljárásoktól különböző vagy csak részben különböző megoldást. A másik, ami miatt javasoltam ennek a 6. §-nak az elhagyását, az az: tekintettel arra, hogy a

korábbi ígéretetek, amelyek az expo megvalósítása kapcsán elhangzottak itt a Parlamentben - képviselőtársaim jól emlékeznek rá - nem valósultak meg.

Ezért úgy gondolom, hogy nem áll módunkban ma már a világkiállítási főbiztost ilyen nagyon nagy mértékű kiterjesztő jogokkal felruházni, főleg azért nem, mert kifejezetten óvatosságra kell hogy intsen minket az a tény, hogy nagyon sok ígéret, nagyon sok paragrafusokban és jegyzőkönyv által is rögzített ígervény beteljesítetlen maradt, sőt teljesen világos, hogy ma már ezek odáig mentek, hogy adott esetben van olyan parlamenti frakció, amelyik véleményét megváltoztatva ellene szavaz, illetőleg ellene beszél a világkiállításnak. Ez nyilván nem véletlen, éppen ezért semmi módon nem tudom támogatni azt, hogy ilyen általános felhatalmazást adjunk a világkiállítási főbiztosnak. A beadott módosító indítványaim egy másik része abból fakad, hogy a Parlament hozott egy törvényt az államháztartás vitelének szabályairól.

Ez a törvény akkor kifejezetten arra készült - többek között -, hogy az akkor még a költségvetésbe függelékként beépülő vagy függelékszerűen beépülő, költségvetéstől független alapok gazdálkodását keretekbe, jól átlátható ajánlási szabályokba szabályozza. Ez a világkiállítási, és hozzá kapcsolódó fejlesztési alapról szóló törvény, amely egyébként az egyike az első, önálló alapokról szóló törvényjavaslatnak, mindjárt a záró rendelkezések között utal arra, hogy az érvényes államháztartási törvény 123. §-át különböző minőségekben meg kell változtatni, illetőleg felhatalmazást kell adni a világkiállítási és a hozzá kapcsolódó fejlesztési alapról szóló törvényjavaslatban az államháztartás viteléről szóló törvényjavaslat rendelkezéseinek a hatályáról.

Én ezzel semmi módon nem tudok egyetérteni, és a beadott módosító indítványaim mind-mind olyan megfogalmazásokat tartalmaznak, amely a jelenleg érvényben lévő és a Parlament által megszavazott megfelelő államháztartási törvényből következik. Ilyen az 1. § (4) bekezdése, illetőleg a (3) bekezdése, ami arról szól, hogy ki rendelkezik a világkiállítási alappal. Az államháztartási törvény világosan megmondja, hogy az alappal miniszter rendelkezhet, éppen ezért én javasoltam, hogy a betérjesztő rendelkezzen a világkiállítási alapról, mert azon túl, hogy most éppen nincs itt a betérjesztő - mint tudjuk, rádiónyilatkozatot ad -, mégiscsak kellemetlen, hogy egyébként a parlamenti vitában egy olyan eljárásnak lehetünk majd tanúi - hogyha ezt a megoldást választjuk -, miszerint közvetlenül nem lehet az alap kezelőjét felelősségre vonni a plenáris ülésen, hiszen - mint tudjuk - a világkiállítás főbiztosa, **Barsiné Pataky Etelka** nem tagja a Parlamentnek, éppen ezért egy ilyen vitán legfeljebb csak mint szemlélő vehet részt. Éppen ezért én azt gondolom, hogy már csak az eljárás megkönnyítése végett - de egyébként ez egy mellékes érv, a fő érv az az, hogy az államháztartási törvény előírásait kell érvényesíteni - a világkiállítási alapról a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere rendelkezzen.

Hasonlóképpen az 1. § (5) bekezdésében módosítást javasoltam, hiszen az államháztartási törvény világosan megmondja, hogy az elkülönített állami pénzalapok pénzeit csak jogszabályban meghatározott pénzügyintézet kezelheti. (19.50) Itt pedig ez a megfogalmazás kimaradt a szövegből, ezért javasoltam az államháztartási törvény ilyen irányú átvezetését. Pál László szólt arról a módosításról, amit én is támogattam, illetőleg beadtam hasonló szöveget: a 2. § f) pontjáról van szó, ami lehetővé tenné a világkiállításhoz kapcsolódó hitelek felvételét az alap terhére. Én ezt nem tartom helyesnek. Egyébként az államháztartási törvény is olyan megfogalmazást ad a 14. §-ában, amely ezt ilyen módon nem teszi lehetővé. Hasonlóképpen a 3. § b) pontja szintén olyan rendelkezéseket valósít meg, amelyek véleményem szerint ebben a formában nem egyeztethetők tökéletesen össze az államháztartási törvénnyel. Mivel az államháztartási törvényt én ennél erősebb jogszabálynak tartom, illetőleg számomra fontosabb, hogy az alapok, illetőleg az egész költségvetés működését szabályozó törvényt szigorúan és rigorózusan betartsuk, ezért javasoltam ennek a bekezdésnek az elhagyását. A 3. § f) pontjának elhagyása már csak az előző módosító indítványaimból következő, értelemszerű átvezetés. Szeretnék néhány szóban említést tenni arról, hogy a 3. § e) pontja, amiről Török képviselőtársam is beszélt, olyan megfogalmazást ad, amiből azt lehetne kiolvasni, hogy ez a világkiállítási fejlesztési alap semmilyen más kifizetéseket nem teljesíthet, csak olyanokat, amelyek közvetlenül a területen keresztülmenő infrastruktúra megvalósítására szolgálnak. Ez nem egy jó szöveg, ennek dacára nem adtam be módosító indítványt - bár

az ide vonatkozóakat támogattam. Szeretnék azonban még egy megjegyzést tenni ehhez a ponthoz, nevezetesen azt, hogy a világkiállítási törvényjavaslat vitájában az is elhangzott, hogy értelemszerűen az állami kötelezettségvállalás nem vonatkozik a világkiállítás közvetlen területére, csak az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra kiépítésére, hiszen - és ezt többen elmondták, mintegy imamalomszerűen ismételték - a világkiállítás: vállalkozói alapú világkiállítás, és ez főleg vonatkozik a kerítésen belüli területek világkiállítási felépítésére. Ez a javaslat arról szól, hogy ez a 17 milliárd forint igenis olyan fejlesztéseket finanszíroz, amelyek kifejezetten csak arra irányulhatnak - mondjuk, ez a szöveg hibája, de ezen túlmenően, a korábbi ígéreteknek szintén ellentmondó megvalósulás, és erre szeretném felhívni képviselőtársaim figyelmét.

Beszéltem már a 6. §-ról. Még egy paragrafust szeretnék megemlíteni - ezt ugyan nem én adtam be, hanem a FIDESZ-frakció egy képviselője, Ungár Klára. Nevezetesen azt a módosító indítványt, aminek az értelme az - a záró rendelkezések tartalmazzák ezt a módosító indítványt -, hogy a világkiállításról szóló törvényt olyan értelemben módosítsa a Parlament, hogy a 17 milliárd forint, ami ennek az alapnak a rendelkezésére áll, ne önmagában a költségvetés terhére történő kötelezettségvállalást jelentsen, hanem az államháztartás egészére vonatkozó kötelezettségvállalást. Ennek a módosító indítványnak az indoklása kettős.

Egyrészt: a világkiállítási törvényjavaslat zárszavában Kádár Béla miniszter úr az indoklásban említette meg azt - szó szerint idézem: "Én úgy tudom, hogy a pénzügyminiszter úr úgy értette - nevezetesen azt, hogy a folyó áron 30 milliárd, +90-es áron 17 milliárd forint áll a költségvetés rendelkezésére a világkiállítás finanszírozására -, hogy nem lát lehetőséget az általa reálisnak tartott 30 milliárd forintnál nagyobb összeg megajánlására." Egy más szöveghelyen pedig kifejezetten általában beszélt az előterjesztő kötelezettségvállalásról. Ez ebben az értelmezésben két dolgot jelenthet. Az egyik az, hogy költségvetési kötelezettségvállalásról van szó, a másik az, hogy államháztartási kötelezettségvállalásról.

Ami viszont rendkívül fontos: a világkiállítási főbiztos által a Világkiállítási Tanácsnak elküldött finanszírozási tájékoztatóból egyértelműen kiderül, hogy nagyon erősen keveredik a költségvetési kötelezettségvállalás és az államháztartási kötelezettségvállalás, illetőleg azok a bevételek, amelyek az államháztartás egyenlegét érintik. Az ebből adódó elkülönítési problémák azt hiszem, nyilvánvalóak, éppen ezért javasolta a FIDESZ-frakció egy képviselője - a FIDESZ-frakció egyetértésével -, hogy módosítsuk a tényeknek megfelelően a világkiállításról szóló törvényjavaslatot. A módosító indítványokon túlmenően egyébként a FIDESZ-frakció - bár nem ért egyet a világkiállítás megrendezésével - azért akceptálja azt, hogy a Parlamentnek törvényt kell alkotni a világkiállítási fejlesztési alapról, hiszen egyrészt az államháztartásról szóló törvény ezt a kötelezettséget a Parlamentre rója, másrészt a világkiállítási törvény is megfogalmazza - és a többség akaratát ebből a szempontból természetesen figyelembe veszi a frakciónk, és ezt nagyon fontosnak tartom hangsúlyozni - azt a 17 milliárdnyi kötelezettségvállalást, amiről tulajdonképpen ez az alap rendelkezik, éppen ezért a FIDESZ-frakció az általa benyújtott módosító indítványokkal inkább segíteni, mintsem gátolni kívánná ennek az alapnak a létrehozását.

Nagyon- nagyon fontosnak tartjuk azonban azokat a módosító indítványokat, amelyeket beadtunk ehhez a törvényjavaslathoz - még egyszer hangsúlyozom: kifejezetten részben az államháztartás, részben a költségvetés különböző kötelezettségvállalásainak a tisztába tétele, részben pedig az államháztartási törvény szigorú átvezetése tekintetében. Amennyiben a módosító indítványokat elfogadja a Parlament, akkor a FIDESZ-frakció akár még támogatni is tudja ennek a világkiállítási és a hozzá kapcsolódó fejlesztési alapról szóló törvényjavaslatnak az elfogadását. Amennyiben a Parlament nem tudja akceptálni ezeket a módosító indítványokat, akkor frakciónk el fogja utasítani ezt az alapot. Elnök úr, köszönöm a szót. (Taps.)

ELNÖK:

Én is köszönöm. Közben megjelent a monitoron Jávor Károly képviselő úr neve; megadom a szót - Magyar Demokrata Fórum.

JÁVOR KÁROLY (MDF):

Köszönöm szépen, Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Engedjenek meg néhány mondatot az előttünk fekvő törvényjavaslattal kapcsolatban. A világkiállítás megrendezéséről szóló viták kezdetén több megye és több vidéki település is tiltakozott az ellen, hogy a tervezett világkiállítás túlságosan Budapest-centrikus. Ezt a helyzetet természetesen úgy is fel lehet oldani, hogy már meglévő és működő vidéki programokat egyszerűen és mechanikusan átültetünk a világkiállítás műsorfüzetébe - azonban azt gondolom, nem ez az igazi megoldás.

Én magam, és más képviselőtársaim is, arra buzdítottuk az önkormányzatokat, hogy döntsék el: részt kívánnak-e venni a világkiállítás programjaiban. Ha igen, akkor készítsenek egy leltárt, hogy mi az, amit ők föl tudnak ajánlani mint fogadóképességet, mint a világkiállítás programjait színező ajánlatot, és e mellé tegyék hozzá azt, hogy mi az, ami viszont a színvonalas vendégfogadáshoz, az idegenforgalom színvonalas biztosításához hiányzik.

Nos, teljesen egyetértve dr. Török Ferenc képviselőtársam javaslatával, amely módosító javaslat megfogalmazza ezt - tehát a működőképesség, az arculat, az idegenforgalmi fogadóképesség javítását -, de csak a főváros esetében, én azt gondolom, ha az elején azt mondtuk, hogy ez nem egy kifejezetten Budapest-centrikus világkiállítás lesz, akkor most a magyar önkormányzatokat, illetőleg az önkormányzatok társulásait - amelyek jelzik azt a szándékukat, hogy részt kívánnak venni a világkiállítás programjaiban - helyzetbe kell hozni. Tehát a világkiállítási alaphól teljesíthető kiadásoknál a 3. §-ban ezt meg kell fogalmazni - én meg is fogalmaztam egy csatlakozó módosító indítványban, amely csatlakozó módosító indítványban dr. Török Ferenc képviselőtársam módosító indítványához csatlakoztam. Köszönöm szépen. (Taps.)

ELNÖK:

Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Mivel több képviselőtársunk nem jelentkezett felszólalásra, a részletes vitát lezárom - későbbi ülésünkön hozunk majd határozatot. Tisztelt Országgyűlés! Még egy rövid feladatot meg tudunk oldani, történetesen: az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat részletes vitája következne. (20.00)

Miután azonban módosító javaslat nem érkezett, nincs értelme a részletes vitának. Ha az Országgyűlés jelen lévő képviselői egyetértenek, a részletes vitát lezárom. De megkérdezem, hogy a jelenlévők közül van-e felszólaló? Módosító javaslat nem érkezett. - Nincsen. Akkor lezárom a meg nem nyitott részletes vitát. Tisztelt Országgyűlés! Mai ülésnapunk végére értünk. Nincs bejelentés jegyzőtársaim részéről. Ülésünket berekesztem. Holnap 9 órakor folytatjuk a munkát plenáris üléssel. Jó pihenést kívánok. Viszontlátásra! (Az ülésnap 20 óra 1 perckor ért véget.)

Forrás: www.parlament.hu